

Pasiruošimas lems pjūties sėkmę

Giedrios dienos spartina javų brandą. Niekas neano-
joja, kad šiemet javų pjūtį
teks pradėti gerokai anks-
čiau, negu pernai. Iki kom-
bainininkų palydų belikęs
gal mėnuo laiko. Todėl, ne-
paisant šienapjūtės įkarščio,
nemažas sujudimas jaučia-
mas daugelio rajono ūkių
technikos klemuose, galutinai
baigiant paruošti darbai ja-
vų ir linų kombainus, šiau-
dų doravimo ir kitą techniką.

Laimėjo, aišku, tie mecha-
nizatorių kolektyvai, kurie
pjūties techniką įtemptai re-
montavo žiemą. Nemaža šia
linkme buvo suvėlyta. „Už
taiką“ kolūkyje. Iš 12 javų
kombainų per žiemą daug-
ma suremontuota ir šiomis
dienomis 10 jų baigiama vi-
siškai paruošti pjūčiai. Lai-
ku susiremontavo savuosius
laukų laivus kombainininkai
Antanas Banys, Stasys Sklė-
rys, Stasys Miltenis. Dabar
patyruslems mechanizato-
riams ruošti ir užsandarinti
kombainus padeda atosto-
gaujantys moksleiviai. Vai-
kinų parama labai praverčia:
patyrę mechanizatoriai ma-
čiau sugalį dirbtuvėse, dau-
giau pasidarys šienapjūtės
baruose ir ruošdami dobili-
nas žiemkenčių sėjai.

Rodosi, ilgal užtruko žie-
ma, bet per tą laiką kolūky-
je visų kombainų nespėta
detaliai patikrinti, išaiškinti,

kokie mazgai baigia išeiti iš
rikiuotės ir keistini naujais.
Vienas kombainas, naudotas
linų galvenoms kultūrai, išar-
dytas palyginti neseniai ir
tada susigriežta, kad jo
būgnas sulankstytas, dar-
bui nebetinkamas. Anks-
čiau pradėtų remontuoti kom-
bainų sugedusius mazgus
kolūkis buvo pristatęs keiti-
mui į „Zemūktechniką“. Kol-
ūkio vyr. inžinierius R. Rim-
kus patenkintas, kad naujais
mazgais ir detalėmis pasta-
roji organizacija kolūkio ne-
nuskriaudė. Bet kai apie būg-
no ar kitos svarbesnės deta-
lės trūkumą paaiškėjo, likus
mėnesiui iki pjūties, su jos
įsigijimu reikalai keblesni.
Reikia tikėtis, kad ir šiuo at-
veju tikėtis ras naują būg-
ną, bet kur kas geriau būtų,
kad ir „Už taiką“, ir kituo-
se rajono ūkiuose tokio pa-
vėluoto gedimų išaiškinimo
nepasitaikytų.

Iš esmės darbai čia pa-
ruošti ir trys linų kombai-
nai.

Nemažiau svarbu kolūkio
valdybai pasirūpinti, kad vi-
siems šiemis kombainams bū-
tų paruoštas tvirtas užnuga-
ris. Sloje srityje dar neatlik-
ta daugelis darbų.

Numatyta, jog prie žolės
miltų agregato bus pastaty-
ta pirmiam grūdų valymui
valomoji su transporteriais.
Svarbu, kiek įmanoma, pa-
spartinti žolės miltų gamy-
bą ir greičiau užbaigti šį
darbą, kad būtų galima pa-

talpoje prie agregato atitin-
kamai persitvarkyti, ruošiant
jį panaudoti grūdų džiovi-
nimui. Dar nebaigta įrengti
nauja gana naši grūdų džio-
vykla Varkujuose. Visų gam-
tos kaprizų mes iš anksto
negalime numatyti, todėl
tenka stiprinti džiovyklų ūkį,
kad jis pajėgtų apdoroti ir
drėgnesnių grūdų srautą.

Linų galvenoms džiovin-
ti stacionarinės patalpos kol-
ūkyje nėra. Nemaža darbo
kolūkiečiams dar teks įdėti,
montuojant jų džiovinimo
įrengimus dviejuose kombai-
nų garažuose.

Jau pats laikas kolūkio
valdybai peržiūrėti būsimą
pjūties ir linaraučio darbų
rikiuotę, numatyti, kuri tech-
nika ir kiek žmonių bus nu-
kreipta į vieną ar į kitą ba-
rą, kad nuo kombainininkų
neatsilikytų šiaudų dorotojai,
o nuo šių — ražienų skutė-
jai. Kai trečiadienį lankėmės
kolūkyje, tikslaus pjūties
darbų grafiko čia dar nebu-
vo sudaryta.

Iš anksto apgalvojus dar-
bų rikiuotę, numatius kom-
bainininkų ir kitų mechaniza-
torių socialinio lenktynia-
vimo sąlygas, bus užtikrin-
tas sklandus pjūties ritmas.

Inž. B. PAVILANSKAS,
D. BINKYS
„K. d.“ koresp.

VISŲ SALIŲ PROLETARAI, VIENYKITES!

KOLEKTYVINIS DARBAS

LIETUVOS KP ANYKŠČIŲ RAJONO KOMITETO IR
RAJONO LIAUDIES DEPUTATŲ TARYBOS ORGANAS

Elna nuo 1948 m.

SESTADIENIS

N. 71 (3961)

Anykščiai,

1979 m. birželio mėn. 23 d.

Kaina 2 kap.

INFORMACINIS PRANEŠIMAS

apie Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos 1979 m.
birželio 20 dienos posėdžius

1979 metų birželio 20 die-
nį 10 valandą Vilniuje pra-
sidėjo devintojo šaukimo
Lietuvos TSR Aukščiausiosios
Tarybos dvyliktoji sesi-
ja.

Sesiją pradėjo Lietuvos
TSR Aukščiausiosios Tary-
bos pirmininkas, deputatas
R. B. Songaila.

Lietuvos TSR Aukščiausio-
ji Taryba priėmė tokią sesi-
jos dienotvarkę:

1. Lietuvos TSR Aukščiau-
siosios Tarybos Prezidiumo
veikla, įgyvendinant konsti-
tucinius įgaliojimus devinto-
jo šaukimo laikotarpiu.

2. Lietuvos TSR rinkimų
į Lietuvos TSR Aukščiausią-
ją Tarybą įstatymo ir Lietu-
vos TSR rinkimų į vietines
Liaudies deputatų tarybas
įstatymo projektai.

3. Lietuvos TSR miškų ko-
deksas.

4. Lietuvos TSR Aukščiau-
siosios Tarybos Prezidiumo
įsakų tvirtinimas.

Seniųjų tarybos pavedimu
kalbėjusio Pramonės rinkimi-
nės apygardos deputato, res-
publikinio tresto „Pramon-
taž“ 5-osios specializuotos
montavimo valdybos meistro
V. J. Sandos pasiūlymu Lie-
tuvos TSR Aukščiausioji Ta-

ryba patvirtino sesijos posė-
džių darbo tvarką.

Pranešimą apie Lietuvos
TSR Aukščiausiosios Tary-
bos Prezidiumo veiklą įgy-
vendinant konstitucinius įga-
liojimus devintojo šaukimo
laikotarpiu padarė Lietuvos
TSR Aukščiausiosios Tary-
bos Prezidiumo pirmininkas,
deputatas A. Barkauskas.

Po trumpos pertraukos de-
putatai pradėjo svarstyti
pranešimą apie Lietuvos
TSR Aukščiausiosios Tarybos
Prezidiumo veiklą įgyven-
dinant konstitucinius įgalioji-
mus devintojo šaukimo lai-
kotarpiu.

ŽINIOS

apie šienavimo eigą ir pašarų ruošimą 1979 m. birželio 21 d. (procentais)

Ūkio pavadinimas	Nupjauta viso	Paruošta šieno	Paruošta šienainio	Pagaminta žolės miltų	Ūkio pavadinimas	Nupjauta viso	Paruošta šieno	Paruošta šienainio	Pagaminta žolės miltų
Andrioniškis	60	49	+	24	Skieponys	31	13	—	+
„Anykščių šilėlis“	63	16	43	12	Surdegis	40	9	25	50
„Atėitis“	51	26	34	+	Svėdasai	37	13	43	31
„Atžalynas“	45	22	—	+	„Syturys“	56	10	24	18
„Aukštakalnis“	45	23	—	48	„Už taiką“	50	7	100	19
„Aušra“	70	49	67	+	„Vienybė“	60	17	—	+
„Ąžuolas“	86	46	+	+	Kolūkiuose:	49	22	25	32
Cerniachovskio	33	19	—	+	Jakšiško t. ūkis	23	11	10	+
„Gegužės pirmoji“	33	9	—	+	Naujasodžio t. ūkis	36	10	—	+
„Gimtoji žemė“	59	22	29	+	Raguvelės t. ūkis	30	20	—	+
„Gintaras“	41	28	33	+	Staskūniškio t. ūkis	40	17	27	+
K. Staro	46	32	—	7	Šodinininkystės t. ūkis	62	44	56	+
Kurkliai	38	15	—	+	Elmininkų eksp. ūkis	36	15	15	11
„Lenino keliu“	63	34	—	30	Aknysčių pagalb. ūkis	33	14	—	+
Levaniškis	81	24	—	98	RAJONE:	46	22	22	31
M. Melnikaitės	37	9	+	+	+ neturi plano				
„Nevežis“	40	22	—	—	— nepradėjo gaminti				
„Pirmyn į komunizmą“	44	46	—	+					
„Puntukas“	55	44	—	+					

Zemės ūkio valdyba

Žemdirbių premijos rašytojams

Poezijos pavasario metu
buvo paskelbtas Vilkaviškio
rajo Salomėjos Nėries kolū-
kio tradicinės literatūrinės
premijos laureatas. Juo šie-
met tapo vyresnės kartos
poetas Albinas Zukauskas.

Lietuvių literatūros klasi-
kės Zemaitės gimtadienio
proga buvo paskirta jos var-
du pavadinto kolūkio Kelmės

rajone premija. Ją pelnė ra-
šytojas Adolfas Sprindys už
beletrizuotą monografiją apie
Povilą Višinskį, daug padė-
jusį Zemaitei tapti rašytoja.

Zemaitės premija, primena
„Komunistinio žodžio“ laik-
raštis, šiemet paskirta ketu-
riolikį kartą.

(ELTA)

Dešimtajame rajoniniame mechanizuoto karvių mel-
žimo konkurse dalyvavo ir dvi „Anykščių šilėlio“ kolūkio
karvių melžėjos — savo profesijos žinovės. Ona Vitke-
vičienė, kaip ūkyje įvykusio konkurso prizininkė, iškovo-
jo teisę varžytis rajone. O Danutė Sriubienė — respublikini-
nio mechanizuoto karvių melžimo konkurso dalyvė, taip
pat turėjo teisę dalyvauti rajoniniame renginyje. Ir štai
paaiškėjo, kad abi šilėlietės, sumaniai įvaldžiusios mecha-
ninio karvių melžimo technologiją, puikiai žinančios savo
darbą, pateko į prizininkų būrį. O. Vitkevičienė užėmė
antrąją vietą, o jos darbo draugė D. Sriubienė — trečiąją.
Abiem melžėjom buvo įteiktos puošnės premijos, rajono
Zemės ūkio valdybos ir Zemės ūkio darbuotojų profes-
jų sąjungos rajono komiteto garbės raštai.

NUOTRAUKA: „Anykščių šilėlio“ kolūkio karvių
melžėjos X rajono mechanizuoto arvių melžimo konkurso
prizininkės (iš kairės į dešinę) Ona Vitkevičienė ir Da-
nutė Sriubienė.

Vyt. Bagdono nuotr.

Prasidėjo pats įtemptiausias
pašarų gamybos metas. Žolė
visiškai pribrendusi pjū-
čiai. Baigė nužydėti varpi-
nės žolės, žydi raudonieji
dobilai. Todėl reikia kuo
greičiau baigti šienauti pir-
mąją žolę. Dėl suvėluotos
šienapjūtės prarandama ne-
maža pašarų ir pablogėja jų
kokybė. Nepaisant palankių
orų, šienapjūtės darbai le-
tai vyksta eilėje rajono ūkių.
Jei vidutiniškai rajono ūkiuo-
se nušienauta 46 proc. šie-
naujamo ploto, tai Jakšiško
tarybiniam ūkyje tik 23,
Skieponų kolūkyje — tik
31, Cerniachovskio ir „Gegu-
žės pirmosios“ kolūkiuose po
33 procentus. „Gegužės pir-

mosios“, M. Melnikaitės kol-
ūkiai yra pagaminę tik po 9
proc. plane numatyto šieno
kiekio. Eilėje ūkių didinama
šienainio gamyba. Šis vertin-
gas pašaras nepradėtas ga-
minti „Nevežio“, „Atžalyno“
kolūkiuose. Naujasodžio ta-
rybiniam ūkyje ir eilėje ki-
tų rajono ūkių. Reikia nieko
nelaukiant organizuoti jo
gamybą, kad tranšijos būtų
užkrautos geros kokybės pa-
šaru ir šienainio gamybos
planai būtų įvykdyti. Esant
reikalui, šienainio gamybai
ryžtingiau būtina kooperuoti
kaimyninių ūkių techniką.

Reikia našiau naudoti žo-
lės miltų agregatus. Prastai
organizuojama žolės miltų

gamyba K. Staro kolūkyje,
Elmininkų eksperimentiniame
ūkyje. Daug laiko agregatai
prastovi dėl pasitaikanciu
gedimų. Reikia operatyviau
organizuoti žolės miltų ag-
regatų remontą.

Dėl užsilgusių sausų žo-
lės šiemet netokia vešli, to-
dėl, siekiant kompensuoti pa-
šarų trūkumą, reikia laiku ją
nušienauti ne tik kultūrinėse
pievose ir ganyklose, bet ir
natūraliose pievose, paupiuo-
se, pakelėse, pagrioviuose,
daubose.

Siekiant paspartinti šien-
apjūtės darbus, reikia gerinti
jų organizavimą, našiau pa-
naudoti įrengimus, transpor-

tą, dirbti prailgintą darbo
dieną. Pašarų ruošimui rei-
kia sutelkti visus darbingus
kolūkiečius, tarybinių ūkių
darbininkus.

Šiemet, išnaudojant sausus
orus, reikia ypač didelį dė-
mesį kreipti į ruošiamų pa-
šarų kokybę. Reikia plėsti
pašarus ruošiančių žmonių
socialistinį lenktyniavimą, to-
liau spartinti šienapjūtės
darbus. Dėkime visas pas-
tangas, kad pagamintume
planuotus kiekius aukštos
kokybės pašarų.

Anykščių rajono
žemės ūkio valdyba

Kai šalia vyresnysis draugas

Visai neseniai Raguvėlės aštuonmetės mokyklos pedagogų kolektyvas išvydėjo į užtarnautą poilsį bendradarbę, liaudies švietimo pirmūnę Emiliją Slapšinskię. Net dvidešimt septynerius savo gyvenimo metus ši pedagogė paskyrė kilniausiam darbui — jaunosios raguvėliečių kartos auklėjimui. Kiekvienas šios mokyklos mokytoja E. Slapšinskię prisimena ne tik kaip vaikų auklėtoją, reiklį pedagogę. Mokytoja visuomet buvo ir jaunų mokytojų globėja, nuosirdi auklėtoja. Tokia yra ir geografinės mokytoja, mokyklos partinės grupės grupė, profsąjungos organizacijos pirmininkė Janina Matijošienė, auklėjanti vaikus jau dvidešimt metų. Trylika metų pedagoginiam darbui paskyrė mokyklos direktorės pavaduotoja Verutė Milaševičienė, vienuolikus metus pradinį klasių mokinių auklėja savo darbo žinovė Genė Kisilienė. O kas gi Anykščių rajone nepažįsta Vitalijos Laurenčikienės, pedagoginį darbą dirbančios jau dvidešimt penkerius metus? Trylika metų ši reikli komunistė vadovauja Raguvėlės aštuonmetei mokyklai. Veteranės. Tokiais žodžiais jau galima apibūdinti ir Genė Kisilienę, ir Vitaliją Laurenčikienę, ir Verutę Milaševičienę, ir Janiną Matijošienę. Nors jas rugsėjo pirmosios skambintis į klases kvietė jau labai daug kartų, tačiau kiekviena iš šių pedagogių kuo puikliausiai prisimena savo pirmąją savarankišką pamoką, savo pirmąjį rugsėjį. Nelengvi buvo jų pirmieji žingsniai, be galo ilgai tęsėsi pirmoji pamoka, nedrasu buvo naujame, nepažįstamame kolektyve. Bet taip buvo tik iš pradžių. Šalia buvo vyresni draugai, atidūs kolegos, jaunima su prantantys veteranai. O kai

džiaugsmo akimirkas, pasitaikiusius nesėkmės momentus yra su kuo pasidalinti — džiaugsmas tampa dvigubu, nesėkmė — daug mažesne. Taip metai po metų į Raguvėlę ir įleido žaizdą, ne vieną kada buvusi jauna specialistė, dabar su pagarba jau vadinama veteranės vardu.

O į Raguvėlės aštuonmetę mokyklą atvyksta nauji pedagogai, jauni specialistai, kuriuos globoja labiau patyrę, didesni pedagoginiai darbo stažai turintys mokytojai. Nors Raguvėlė gana toli nuo rajono centro, nors pati mokykla, įsikūrusi buvusiose dvaro rūmose, nei erdvumu, nei puikiais darbo sąlygomis negali lygintis su naujais, moderniais rajono kaimo vietovėse išaugusiais mokyklomis, jauni specialistai neieško lengvesnių kelių, nesiveržia arčiau miesto, į didesnes mokyklas. Jauni pedagogai, jausdami veteranų paramą, globą, nuosirdumą, apsipranta, sukuria čia savo šeimas, visam laikui pasilieka auklėti žemdirbių vaikūčių. Neieškojo lengvesnių kelių komjaunuočiai, pradinį klasių mokytoja Regina Verikienė. Raguvėlėje ji sukurė šeimą, pradėjo studijuoti neakivaizdinio būdu. Dabar Regina sėkmingai užbaigė Siaulių pedagoginį institutą, sumaniai vadovauja mokyklos pionieriams. Šiemet rajoniniame spalio mėn. žygio ir dainos parade raguvėliečiai užėmė trečiąją vietą. Nebe pirmi metai prizinės vietos paskiriamos mokyklos pionierių kambariui. Mažieji raguvėliečiai pasižymi drausmingumu, aktyvumu, geru pažangumu. Tai ir mokyklos vyr. pionierių vadovės Reginos Verikienės nuopelnas.

Baigusi Vilniaus valstybinį V. Kapsuko universitetą, pagal paskyrimą į Raguvėlės aštuonmetę mokyklą atvažiavo rusų kalbos ir literatūros mokytoja komjaunuoletė Irena Brazytė. Jau iš pačių pirmųjų merginos savarankiško darbo dienų senesni pedagogai suprato, kad Irena bus gera mokytoja. Ji ne tik įdomiai, išraiškingai mokiniams perteikia rusų kalbos ir lite-

ratūros žinias, sumaniai auklėja jaunimą, bet ir pati aktyviai dalyvauja visuomeninėje veikloje, gilina savo pedagogines žinias. Irena puiki saviveiklininkė, ji išrinkta Raguvėlės tarybinio ūkio pirminės komjaunimo organizacijos sekretorės pavaduotoja. Raguvėlė Irenai tapo taip pat antrąja gimtine, nes ji nepernesiausiai čia sukurė šeimą.

Į pedagogų šeimą įaugo ir komjaunuoletė matematikos mokytoja Rita Glumbokaitė. Nors tikslesni mokslai ne kiekvienam mokiniui yra įdomūs, patrauklus, tačiau kai matematika dėsto komjaunuoletė R. Glumbokaitė — visi jos klauso su dideliu dėmesiu. Griežta, reikli, savo pasirinkto dalyko žinovė, aktyvi komjaunuoletė Rita Glumbokaitė, nors dirba čia dar visai neseniai, jau pelnė bendradarbių, mokinių tėvų pagarbą. Iš mokyklos Rita dažnai skuba į meno saviveiklos repeticijas, kur ji dalyvauja liaudies šokių, dailiojo skaitymo rateliuose.

Padedant vyresniesiems draugams, pirmuosius savarankiško pedagoginio darbo žingsnius žengia ir komjaunuoletė Jonas Braška. Jis dėsto biologiją, fiziką, lavinimą, vadovauja aštuntai klasei. Ūkio komjaunuočiai išrinko jį sporto kolektyvo vadovu.

Kiekvienam jaunam mokytojų stengiamės sudaryti draugišką aplinką, kiekvienam jaunam specialistui pasitikime, įtraukiame į visus renginius, visuomeninę veiklą, domimės jo būtimi, laisvalaikiu, — pasakoja mokyklos direktorė V. Laurenčikienė. — Ir labai džiugu, kad atvykę į mūsų mokyklą jauni pedagogai pasilieka čia visam laikui.

Be globos, be nuolatinės priežiūros, be meilės, neauga joks medis. Be nuolatinio dėmesio, labiau patyrusių darbo draugų rūpestingumo, draugiškumo neauga, netobulėja, neįleidžia į kolektyvą gilių šaknų ir jauni žmonės. Raguvėliečiai mokytojai-veteranai tikrai turi kuo pasididžiuoti, nes jų darniame kolektyve išaugo, surado savo tikrąjį pašaukimą jau ne vienas jaunas pedagogas.

Vytautas Bagdonas

Artėja abiturientams profesijos pasirinkimo, savo gyvenimo kello numatymo laikas. Daugelis vaikinių ir merginų, baigiančių Subačiaus vidurinę mokyklą, nutarė tapti žemdirbiais.

Apie 70 jaunų žmonių — Subačiaus vidurinės mokyklos auklėtinių — dirba „Sviesos“ kolūkio gyvulininkystės fermose, vairuoja traktorius ir kombainus, sugrįžo į jį diplomuotais specialistais. Per dvidešimt vaikinių ir merginų šiuo metu mokosi įvairių žemės ūkio profesijų neakivaizdinėse specialiose vidurinėse ir aukštosiose mokyklose.

Tai nemažas ūkio ir mokyklos partinių, komjaunimo organizacijų nuopelnas. Glaudžiai bendradarbiaudamos, jos dirba didelį moksleivių profesinio orientavimo darbą. Vyresnių klasių moksleiviai nuolat padeda žemdirbiams, darbuojanti fermose ir dirbtuvėse. Savo ruožtu ūkis teikia mokyklai nemažą materialinę pagalbą įsigyjant inventorių, aprūpina mokyklos valgyklą.

NUOTRAUKOJE: (iš kairės į dešinę) Subačiaus vidurinės mokyklos auklėtiniai, jaunieji kolūkio mechanizatoriai K. Juknevičius, K. Trumpickas, V. Kumštis ir A. Valiukas. G. Svitojaus (ELTA) nuotr.

Miestuose ir rajonuose

PRESAIS IR AGREGATAIS

„Merkio“ eksperimentiniame ūkyje jau pirmame birželio penkiadienyje buvo pagaminta 160-oji vitamininių granuliuojama. Mašinistai Lietuvos TSR Aukščiausios Tarybos deputatas A. Meškalo ir A. Daukševičius, informuoja „Spartuolio“ laikraštis, labai rūpestingai prižiūri agregatus, kad ūkis pilnai apsirūpintų šiais vertingais pašarais ir galėtų jų parduoti valstybei ne mažiau kaip 1500 tonų.

Ūkio laukuose burzgia taip pat mašinos, ruošiančios šieną. Jis intensyviai vartomas,

presuojamas ir kraunamas ant aktyviosios ventiliacijos įrenginių.

Trakų rajone yra ir daugiau ūkių, kurie iki šiol visą nupjautą žolę vežė prie agregatų arba apdžiovinę presavo. Lenino kolūkyje sunkiai džiūstantys esparcetas, dobilų bei motiejukų mišiniai perdirbami agregatais, o varpinių žolių šienas presuojamas ir džiovinamas aktyviaja ventiliacija. Tai užtikrina gerą šienapjūtės spartą, leidžia ruošti pašarus, nepatiriant maistingųjų medžiagų nuostolių.

NAUJI MELIORATORIŲ DARBAI

Vilkijos ir Vandžiogalos tarybinuose ūkiuose bei Zapyskio kolūkyje šiemet sausinami paskutiniai drėgų žemių hektarai. Kauno melioracijos statybos valdybos viršininkas Z. Kunavičius rašo „Komunizmo vėliavoje“, kad yra realios galimybės ir visame rajone šį penkmetį užbaigti pagrindinius dirvų sausinimo darbus.

MSV kolektyvas vienas pirmųjų respublikoje pradėjo antrąjį melioravimo darbų etapą. Velerinarijos ir Žemės ūkio akademijų mokomosiuosiuose ūkiuose, Vytėnų eksperimentiniame bei Mašinų išbandymo stoties bandomajame ūkiuose anksčiau nusausintuose plotuose naikinti alviri grioviai, formuojamas laukų nuotakas, gerinami keliai.

Kauno rajone jau yra per pusantro tūkstančio hektarų drėkinamų žemių. Didžiausia — 450 hektarų laistymo sistema įrengta Baidiavos tarybinėje ūkyje. Tokio pat dydžio sistema dabar statoma J. Biliūno kolūkyje.

Melioratoriai šiemet apsiėmė sutvarkyti „Draugystės“ kolūkio gyvenvietę. Jie paklos lietaus kanalizacijos kolektorius, sutvarkys gatves, šaligatvius, įrengs bordiurus.

MAZEIKIAI ŽVELGIA Į ATEITĮ

Mažesniai, ypač naujieji miesto rajonai, pastarieisiais metais virto statybų aikštelėmis. Išsiriavo daug naujų daugiabučių namų, tarp jų kyla pirmieji devynaukščiai. Miestas auga sparčiau, negu H. Kėlasi, pažymi „Pergalės vėliava“. Netolimoje ateityje jame gyvens ne mažiau kaip 70 tūkstančių žmonių.

Pagrindiniai objektai ir naujieji kvartalai statomi vadovaujantis generaliniu planu, kurį šio dešimtmečio pradžioje paruošė Miestų statybos projektavimo institutas. Šiame institute dabar užbaigtas miesto centro detalus išplanavimo projektas. Čia iškilis didelė poliklinika, kultūros rūmai su parodų ekspozicijomis, prekybos centras, viešbutis, kiti visuomeniniai pastatai. LTSR Architektų sąjungos miestų planavimo ir statymo komisija savo išvaizduojamame posėdyje vietoje susipažino su statybų eiga ir iš esmės aprobovo būsimą miesto centro projektą.

IS BRAIZYKLŲ — Į KAIMĄ

Karšta darbymeitė Žemės ūkio projektavimo institute. Šiuo metu, informuoja „Kauno tiesa“, rengiama dokumentacija Kapsuko tarybinio ūkio-technikumo 1200 karvių pienininkystės kompleksui, Kaišiadorių rajono Zaslų 3500 galvių penėjimo ir daugeliui kitų stambių gyvulininkystės įmonių. Toliau tobulinami skydinų surenkamųjų namų projektai, per metus žadama paruošti dokumentaciją maždaug tūkstančiui naujų namų kaime. Už šimtus tūkstančių rublių šiemet bus suprojektuota kaimo mokyklų, vaikų lopšelių, darželių, bendrabučių, šiuolaikinių kaimo ambulatorijų. Kauniečiams architektams patikėta realizuoti respublikoje numatytą plačią pionierių stovyklų programą. (ELTA)

Aktorius pas žemdirbius ir darbininkus

Nelengva dabar pakliuti į visoje šalyje pagarsėjusio Panevėžio dramos teatro spektaklius. Tačiau Rokiškio rajono žemdirbiams, norintiems juos pamatyti, nebereikia net važiuoti iš namų. Panevėziečiai aktoriai dabar kiekvieną mėnesį su naujaisiais pastatymais nuvyksta į šio rajono kolūkius, kultūros namus. Tokia rokiškėnų žemdirbių ir aktorių draugystė numatyta neseniai pasirašytoje tarpusavio bendradarbiavimo sutartyje. Panevėžio artistai dažnai svečiuojasi ir pas didžiausios respublikos Krekenavos kaulių penėjimo komplekso darbininkus, Pasvalio rajono „Vienybės“ kolūkio žemdirbius. Ukmergės miesto kultūros namuose. Su šiais kolektyvais, taip pat su Panevėžio „Ekran“ gamykla teatras sudarė tarybinio bendradarbiavimo sutartis. Sefuojamiems kolektyvams aktoriai pirmiesiems parodo savo naujausius pastatymus, rengia kūrinius vakarus, padeda vietos meno saviveiklininkams.

A. Ambraška

KOLEKTYVINIS DARBAS

Svėdasuose, pastačius modernius kultūros namus ir atidarius juose LTSR Valstybinės filharmonijos filialą, labai pagyvėjo kultūrinė veikla. Čia pastoviai lankosi saviveiklininkai bei profesionalūs meno kolektyvai, į repeticijas renkasi daugiau kaip šimtas vietinių gyventojų. Čia veikia moterų, vyrų, estradinis ansambliai, etnografinis kolektyvas, dramos ratelis. Svėdasų zoninių kultūros namų meno saviveiklininkams vadovauja meno vadovė Onutė Jėckienė ir metodistė Danguolė Sudniūtė. Komjaunuoletės mėgstą savo darbą, jam skiria daug laiko, randa bendrą kalbą su žemdirbiais, kitų profesijų miestelio gyventojais. Abi jos aktyviai dalyvauja visuomeninėje veikloje. Danguolė Sudniūtė — Svėdasų apylinkės deputatė, Onutė Jėckienė — Svėdasų kolūkio moterų tarybos narė, Abi kultūros darbuotojos yra išrinktos pirminės komjaunimo organizacijos „Komjaunimo praeitros“ būrio narėmis.

NUOTRAUKOJE: (iš kairės į dešinę) Svėdasų zoninių kultūros namų meno vadovė Onutė Jėckienė ir metodistė Danguolė Sudniūtė. Vyt. Bagdono nuotr.

Vaikai ir religija

— Vaikai ir tikėjimas dievu... Ar yra tokia problema? — paklaus kai kas iš skaitytojų. — Juk tikintis vaikas mūsų dienomis, ir dar mūsų šalyje — labai retas atvejis, galima sakyti, išimtis. Ir vis dėlto problema yra.

Kad geriau išsiaiškintume ją, pradėsime lyg ir iš tolo. Jau daugiau kaip šešis dešimtmečius mūsų liaudis gyvena, esant socializmui. Vadinasi, tie žmonės, kurie breną tais laikais, kai visas dvasinis gyvenimas rėmėsi religine ideologija, kai tikėti dievu skatino ir šeima, ir mokykla, ir visuomenė, — tokie žmonės šiandien jau žili seniai. Bet maldos namuose sutinkame ne tik senius. Vadinasi, ir dabar, kai socialinė aplinka neskatina religinio tikėjimo, kai jis tėra tik praeities atgavimas, vis dėlto vyksta procesas, kurį sociologai vadina „religijos reprodukcija“ naujose tikinčiųjų žmonių kartose. Tiesa, šis procesas vyksta siauru mastu: mūsų šalyje kiekvienoje žarlose vis mažiau pasitarko tikinčių žmonių, — bet vis dėlto jis vyksta. Pavyzdžiui, sociologai, kurie tyrinėja šį procesą, išaiškino ir toki dėsningumą: didžioji dauguma tų, kurie šiandien tik dievu, yra kilę iš tikinčiųjų šeimų, jie nuo mažens buvo auklėjami religine dvasia. Ir tik retais atvejais tampa religingu suaugęs žmogus, kuris anksčiau netikėjo dievu.

Iš to reikia padaryti maždaug mažiausiai dvi principines svarbias išvadas: pirma, pagrindinė „religijos reprodukcijos“ lastelė — tikinti šeima; antra, bažnyčių dartiniai narai, tie, kurie sekantys bendruomenių aktyvistai — tai žmonės, kurie, likę, būdami vaikai, o vėliau išaugę, savo tikėjimą ir hesimokymą mokykloje. Visiems žinoma tiesa: vaikai negimsta nei tikintys, nei ateistai. Jie tiek vienais, tiek kitais tampa, atitinkamai auklėjami, pirmiausia šeimoje. Aišku, kad tikintys tėvai stengiasi auklėti savo vaikus religine dvasia. Suaugusiųjų pavyzdys, visa aplinka tikinčioje šeimoje formuoja religinę vaiko sąmonę. Jei turėsime galvoje, kad tikintys tėvai paprastai vengia vaikų ikimokyklinių įstaigų, tai sulaukęs septynerių metų amžiaus, kai ateina laikas pradėti lankyti mokyklą, vaikas iš tokios šeimos — jau yra mažas tikintis žmogus, turintis, gal dar pradinėje stadijoje, savo religinius prielaidas, įsčius, įpročius, atitinkamai žiūrintis į aplinkinį pasaulį.

Mokykloje, vaikų kolektyve pradeda reikštis ta praeities religijos įtaka vaikui, kuri iki tol nors ir veikė jį netiesiogiai, bet dar neturėjo tokiu dramatišku, kartais tragišku padarinį.

Pirmiausia tai nesutampa, vaiko skausmingai gyvenamas prieštaravimas tarp to, ko jį moko mokykla, ir to, kas jam skiepama religingoje šeimoje. Mokyklos gyvenimas, vaikų kolektyvas skiepia savo dorovines savybes, elgesio normas, o namie teigiama visai kas kita. Konfliktas bręsta nenumaldomai, ir anksčiau ar vėliau likinčiam moksleiviui iškyla dilema: ką daryti, kaip suderinti dievo įsakymus ir namieškų pamokymus.

jei auklėti vaikus religine dvasia įstatymas tėvams nedraudžia. Kartu įstatymas nurodo, kad tėvams tenka tam tikra atsakomybė. Pavyzdžiui, Santuokos ir šeimos kodekse sakoma, kad „tėvai turi auklėti savo vaikus komunizmo kūrėjų moralinio kodekso dvasia“, „tėvystės teisės negali būti vykdomos priešingai vaikų interesams“. Tikintiems tėvams reikia akivaizdžiai įrodyti, kad jų teisė auklėti vaikus religine dvasia prieštarauja moralinei pilietinei atsakomybei už jų likimą.

Kalbėdami apie moksleivių

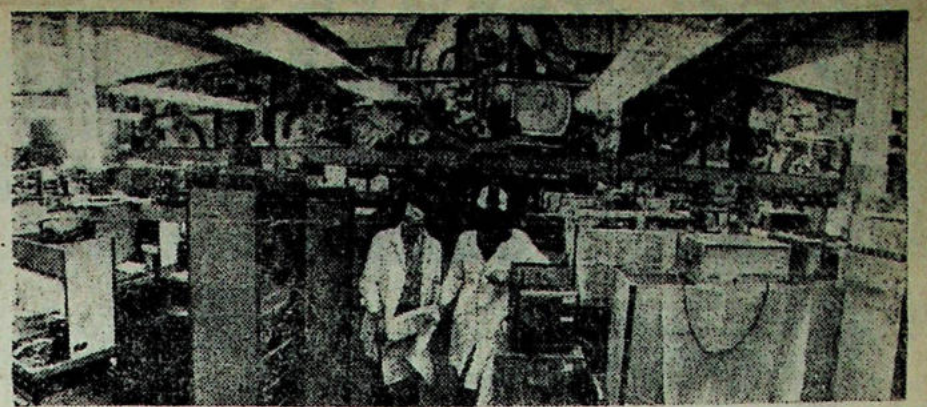
materialistinių moksleivių auklėjimą, mes, žinoma, kalbame ne tik apie vaikus iš tikinčiųjų šeimų. Reikia, kad visi jauni Tarybų Sąjungos piliečiai augtų ne abejingi religijos problemoms arba nieko nežiną apie jas, o kad jie žinotų tai, ką būtina žinoti šiais klausimais, ir būtų tvirtų ateistinių įsitikinimų.

Kai kas mano: kuo mažiau vaikas žinos apie religiją, tuo geriau. Bet tai klaidinga nuomonė. Vaikus reikia auklėti ne bereligine, o ateistine dvasia. Negalima užmiršti ir to, kad be tam tikrų žinių apie religiją ir bažnyčią, apie jų vaidmenį pasaulio tautų, mūsų šalies tautų istorijoje vaikai tiesiog negalės pilnutinai suvokti mūsų Tėvynės klasiškos ir pasaulinės literatūros, praeities meno.

Visa mūsų liaudies švietimo sistema, iš pagrindų užkertanti kelią bet kokiai religijos įtakai, kiekvienas mokykloje dėstomas dalykas, įvairiausi uždaviniai ir užmokyklinis darbas sudaro palankias sąlygas auklėti moksleivius marksistinės-lenininės pasaulėžiūros dvasia. Mokykloje sukaupias nemažas tokio darbo patyrimas. Čia galima paminti jaunųjų ateistų ratelius ir klubus, ateistinius vakarus, žygius, ekskursijas, meno saviveiklos ratelius. Reikia plačiau paskleisti geriausią patyrimą, kad jį perimtų visi mokytojai, pionierių ir komjaunimo organizacijos. Tai padės patikimiau apsaugoti augančią kartą nuo religijos įtakos, efektyviau formuoti moksleivius jaunuosius namais pasaulėžiūrą, jos ateistinius įsitikinimus.

B. Marjanovas
Žurnalo „Nauka ir religija“ vyriausiojo redaktoriaus pavaduotojas

Dirbant su tokiu vaiku tėvais, taip pat būtina kantišybė ir taktas. Reikia taip pat žinoti, kokia teisinė šio klausimo specifika. Kai kas linkęs griebtis administracinių draudimų: „Neturite teisės auklėti vaiko religine dvasia!“. Tai neteisinga. Mūsų įstatymai neleidžia organizuoti mokytį vaikų religijos, steigti kokių nors specialiųjų tokiu pobūdžio mokyklų ir ratelių. Bet šeimos

40 kilnojamyjų televizijos stočių ir 18 aparatinių programų formavimui — toks „Olimpiados-80“ užsąymas Šiaulių televizorių gamyklos kolektyvui. Didelė dalis šios modernios, sudėtingos aparatūros pagaminta, šiauliečiai jau montuoja ją Maskvos telecentre, ir jai teks laikyti rimtą egzaminą TSRS Tautų spartakiados metu.

NUOTRAUKIOJE: naujajame ceche montuojama televizijos aparatūra, skirta Maskvos Olimpiadai. Priekyje — derintojai St. Cilinskas (kairėje) ir D. Juodis.
A. Dilio (ELTA) nuotr.

Pionieriai — Magnitogorsko

50-mečiui

1979 m. birželio 30 d. Magnitogorsko miestui sukanka 50 metų. Mūsų šalies jauniems leniniečiams legendinė Magnitka — pirmoji Visasąjunginė komjaunoliška statyba — tapo darbininkų klases, partijos, Lenino komjaunimo didvyriško žygdarbio simboliu.

VLKJS CK sekretoriato nutarimu „Dėl komjaunimo organizacijų dalyvavimo pasitinkant ir švenčiant Magnitogorsko 50-mečį“, priimtas Visasąjunginės V. Lenino pionierių organizacijos Centro Tarybos pasiūlymas liepos 29 d. Magnitogorsko 50-mečio garbei stambiausioje šalies metalurgijos įmonėje organizuoti Visasąjunginį pionierių ir moksleivių surinkto metalo lydimą. Geriausieji metalo laužo rinkėjai dalyvaus Magnitogorsko mieste vykstančiame jubilajiniame metalo laužo lydy-me.

Pionierių ir moksleivių surinkto metalo laužo Visasąjunginiai lydiniai jau tapo tradicija. Jie organizuojami mūsų šalies, Lenino komjaunimo, Visasąjunginės pionierių organizacijos jubiliejų garbei. Visasąjunginių pionierių lydynių paruošimas

ir pravedimas padeda kelti darbinį ir visuomeninį pionierių aktyvumą, auklėti jaunąją kartą tarybinės liaudies revoliucinėmis, kovų ir darbo tradicijomis.

Troškūnų vidurinės mokyklos A. Binkio pionierių draugovė išvystė lenktynavimą tarp būrių už teisę dalyvauti Visasąjunginiame lydy-me, kuris vyks 1979 m. liepos 29 d. Magnitogorsko 50-mečio garbei, tobulins operacijos „BAM“-ui — pionieriški traukiniai! organizavimą. Kad darbas būtų rezultatyvus, pionieriams patariame, kam reikalingas metalo laužas, pasakojame apie šalies metalurgijos laimėjimus. Juk iš 1 tonos metalo laužo metalurgijos gamyklose gaunama 800—900 kg plieno. Iš 20—30 t metalo laužo galima gauti 15—25 tonas metalo, iš kurio galima pagaminti dešimtį automašinių, šimtą dviračių, keliasdešimt metrų geležinkelio bėgių. Be to, pionieriams primename, kad metalo laužo rinkimo metu būtina laikytis saugumo technikos taisyklių.

Liepos 29-ąją, Visasąjunginio lydymo dieną, jungtiniai pionierių būriai susitiks su darbo pirmūnais, komjaunimo-jaunimo brigadomis. Troškūnų pionieriai įsitiki-

nę, jog į talką įsijungs viso rajono mokyklų draugovės.

N. Silaikiene
Troškūnų vidurinės mokyklos vyr. pionierių vadovė

Svečiavosi Biržų gėlininkai

Praėjusį šeštadienį didelė grupė Biržų rajono gėlininkų svečiavosi Anykščiuose.

Nors praėjusį šaltą žiemą padarė labai daug nuostolių anykštiečiams gėlininkams, tačiau kiekvienoje aplankytoje sodyboje svečius sutiko raminanti gazonų žaluma, vešlios, gausiai žydinčios gėlės ir nuosirdūs šeimininkai.

Viešnagės metu svečiai iš Biržų aplankė rašytojo Jono Biliūno kapą, pabuvojo prie Puntuko akmens, žavėjosi Anykščių šileliu ir Sventosios upe.

Biržiečiai gėlininkai pasirinko dviejų dienų ekskursijos maršrutą Rytų Aukštaijį, kurį nuo seno garsėja ežerų ir upių gausumu, vaizdingomis kalvomis ir gaiviais pušynais. Iš Anykščių jų kelias suko į Ignalinos nacionalinį parką ir Zarasus.

Alb. Cerniauskas
LSD Anykščių tarybos sodininkų sekcijos pirmininkas

Kad vaikal nenuobodžiautų

Baltarusijos Butų ir komunalinio ūkio bei Svetimos ministerijos kartu su BLKJS Centro komitetai surengė vaikų techninės kūrybos pagal jų gyvenamąją vietą respublikinę apžiūrą-konkursą. Apžiūroje dalyvavo apie 4 tūkstančius vaikų, susibūrusių prie 106 namų valdybų. Jie eksponavo lėktuvų, automašinių, laivų modelius, sportinę radijo aparatūrą, vaizdines mokymo priemones, netgi automatikos ir elektronikos modelius. Penkiems geriausių darbų autoriams paskirti kelialapiai į sąjunginę „Arleko“ pionierių stovyklą, dešimčiai — į respublikinę pionierių stovyklą „Zubrilonok“.

(ELTA)

Pasitikrinkime sveikatą

Sveikatos apsaugos ministerija rūpinasi gyventojų medicininio aptarnavimo gerinimu. Pagrindinė šių laikų medicinos kryptis — profilaktika. Tikrinami visi asmenys, kurie jaučiasi gerai ir laiko save sveikais.

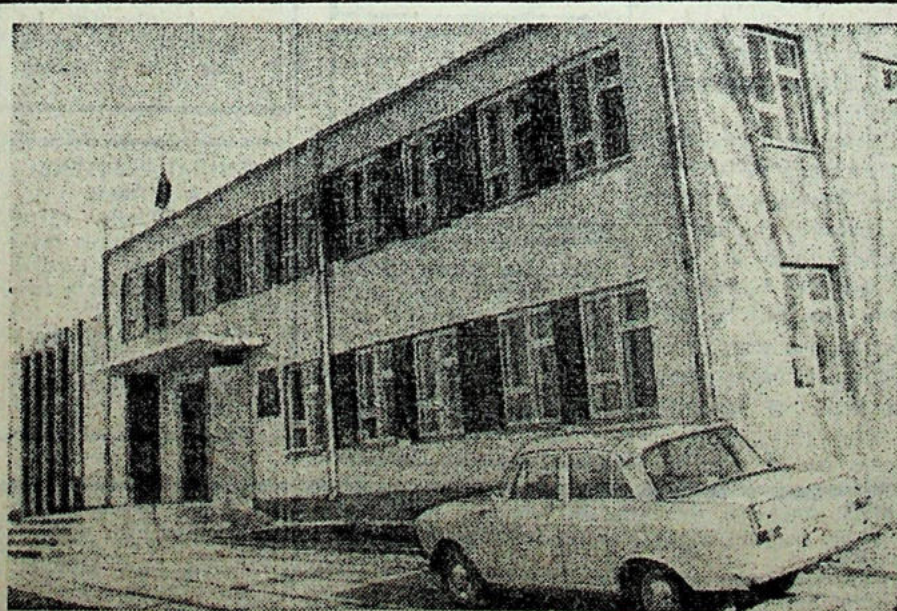
Šių metų birželio mėn. Anykščių rajone Vilniaus respublikinis dispanseris tikrina gyventojus, ar jie neserga tuberkulioze. Dvi dienos skirtos miesto gyventojų sveikatos tikrinimui.

Šių metų birželio 28 d. ma-

šina su įrengtu fluorografu dirbs Tarpkolūkinės stovybos organizacijos kieme nuo 9 iki 13 val., o birželio 29 d. — Anykščių poliklinikos kieme nuo 9 iki 15 val.

Kviečiame visus atvykti į nurodytą vietą. Įstaigų ir organizacijų vadovus prašome sudaryti sąlygas išleisti darbo metu savo įstaigų darbuotojus sveikatos patikrinimui.

G. Narkevičienė,
gydytoja

Po rekonstrukcijos Traupys duris atvėrė modernūs kultūros namai. Čia pat įsikūrė „Vienybės“ kolūkio kontora, Traupio apylinkės LDT vykdomasis komitetas. Ir traupiečiai dabar turės galimybę savo scenoje pamatyti profesionalius meno kolektyvus, galės dar prasmingiau leisti savo laisvalaikį.

Vyt. Bagdono nuotr.

KOLEKTYVINIS DARBAS

3 psl. 1979. VI. 23

Upelė tapo švari

Per „Nevėžio“ kolūkių vėžioja į Virintą nedidelė Nevėžio upelė. Ar rūpi jos vandens švara ūkio vadovams?

Dar visai neseniai šis kolūkis už blogą vandens objektų eksploataciją buvo atsiliekanti grupėje. Šiandieninė vandens objektų apžiūra parodė, kad ūkio vadovai ir vyr. specialistai susirūpino gamtos apsauga. Sutvarkyti du gręžiniai šuliniai. Maloniai nuteikia ir aplankyti fermų aplinka. Tvarkingos mėsienės, tvarkingai ir laiku iškanalizacinių rezervuarų pašalinamos srutos. Neseniai įrengta amoniakinio vandens saugykla, mineralinių trąšų sandėlis, naftos saugykla atitinka šiuolaikinius reikalavimus.

Nuodingieji chemikalai sandėliuojami sename mediniame sandėlyje, tačiau pa-

vyzdina tvarka bei švara palaikoma ir čia.

Sėkmingai išspręsta ir panaudotų tepalų surinkimo problema. Tepalai surenkami mechaninių dirbuvų patalpoje iš kur, siurblio pagalba, patenka į lauke esančias cisternas.

Netoliese mechaninių dirbuvų įrengta ir autoplovėklė. Čia sėkmingai veikia dumblo, naftos surinkimo, kontaktinis rezervuaras, tad visiškai išvalytas vanduo patenka į netoliese esantį prūdą.

Aplankęs šį ūkį įsitikini, kad nevėžiečiai suprato vandens švaros svarbą, kad susitikai su gamtos grožį mylinčiais žmonėmis, su vadovais, kuriems rūpi gamtos saugos klausimai. Tyras Nevėžos vanduo plūsta į Virintą.

A. Kačenauskas
Anykščių melioracijos eksploatacijos valdybos vyresn. inž. vandens ūkio ištekliais

Kai šienaujamos pievos...

I nuo vėjo siurvojančias pievas, žiedais išsidabinusias lankas kasdien išrieda šienapjovės. Tiesiasi pradžios, saulė džiovina šieną... Žemdirbiams patalpus galingą techniką, tie žemės ūkio darbuose naudojami mechanizmai užmūša, papjauna ar sužeidžia stiebus, kiškus, kurpukas, putpeles ir kitą smulkiąją fauną. Zoologų paskaitavimų kasmet lauko darbu, ypač šienapjūtės ir javapjūtės, metu žūsta maždaug tiek kiškių ir stirnų jauniklių, kiek jų sumedžiojama sezono metu. Suprantama, dar daugiau nukentėta smulkieji sparnuočiai.

Kaip išsaugoti žvėrelius ir paukščius šienapjūtės metu? Gana efektyvus yra šienavimas iš lauko vidurio. Kai šienapjovės dirba iš lauko pakraščio, žvėreliai ir paukščiai traukiasi nuo mašinų į

lauko vidurį, ten susitelkę žūsta po dalgiais. Iš vakaro lankose pastebėjus ryškius skydus, blizgančias folgas juostas, polietileno ataižėles galima iš pto nubaidyti nemažai žvėrelių.

Nemaža respublikos ūkių mechanizatorių šienaudami ant iškastos į priekį kortelės prieš šienapjovės dalgius nakabina grandines, kurios vilkdamosios per pievą išbaido žvėrelius ir paukščius. Kaip pagaminti mechaninius prietaisus gyvūnams baidyti, buvo rašyta, pateikti brėžiniai 1978 m. „Mūsų gamtos“ žurnalo 5 numeryje išspausdintame straipsnyje.

Kitas efektyvus faunos apsaugos dideliuose monokultūrų plotuose būdas yra remizijų įrengimas, neperspektyvių žemės ūkio atžvilgiu plotų apsinimimas krūmais ar medžiais. Tokiose apželdintose salėse ar gojeliuose žvėrys ir paukščiai pasislėpia nuo natūralių priešų, ten slepiasi žemės ūkio darbų metu ir taip apsisaugo nuo pražūties.

Taigi, priemonių faunai apsaugoti yra nemažai. Tik reikia noro, pastangų, o tuo pačiu mechanizatorių jautrumo, alidumo, nuo ko priklauso daugelio žvėrelių ir paukščių likimas. Tuomet jų daug mažiau žūtų per darbuose, padidėtų medžioklės plotų produktyvumas.

(ELTA)

V. Vaišnys

Nuo ankstyvo pavasario ligi rudens laukai ir miškai dabinasi žiedais. Vieni žiedai ryškūs, spalvingi, iš karto į akis krinta, kiti kuklesni, treti savo kvapu garsinasi. Bet visi jie savaip gražūs, kupini žydėjimo džiugėsio. Tik grožėkis, mokes žiūrėti!

Vasara. Banguoja nuo vėjo margas lankų aprėdas. Mėlyna dangaus spalva, oranžiniai ir ugniniai aušros atspindai, balto debesėlio atspindys, violetiniai sutemų šešėliai tarsi suplūsta į žiedų spalvas ir išlieka juose. Daug žiedų, daug ly žemės šypsenų mūsų krašte. Bet tik viena kitą augalą esame įsidėmėję, o kiek jų dar nepažintių, mums dar bevardžių?

GEGUŽRAIBĖ

Sulapojusiomis viršūnėmis — žaliois burėmis moja beržai tolianciam pavasariui. Savo gailiu „ku-ku“ šaukia ji, dar pasilikti prašo raiboji gegulė. Bet savo eilės jau laukia vasara, laikas žemę pabudinusiam, ją išgrąžinusiam pavasariui pasi-

traukti. Veltui šaukė, kuko, nesugrąžino atgalios pavasario. Pravirko gegutė, supratusi, kad pavasaris visam laikui nutolo, ir ten, kur jos ašaros krito, pražydo nuostabi gėlė — gegužraibė, kuri laudis tiesiog gegužės ašarėlėmis arba gegužės abrusėliais vadina. Iš kitų augalų gegužraibė išsiskiria savo žiedų purpurisku raišumi ir pailgų lapų rusvomis dėmelėmis, kurios pasak legendos ir yra gegutės ašarų pėdsakai. Botanikai sptja, jog gegužraibė šios dėmelės rekalingos tam, kad lapai labiau įsiltų, būtų imlesni saulei ir tuo pačiu daugiau išgarintų vandens, intensyviau maitintųsi. Išmarinti, varpelėn suteikti žiedai — geriau pastebimi vabzdžių. Stai ant apatinio gegužraibės žiedlapio tarsi ant laiptelio nutupia kamantinė Vainiklapė dryžiai ir dėmės nurodo sparnuotai viėdiniui, kur ji ras paruoštas vašes. Paėmusiai nektarą kamane gegužraibė „iduo-da“, prie kaktos prilipina du žiedadulkių gumulėlius — tegu meša ir kitos gegužraibės žiedą ir ten palieka tą siuntinį... Be tokios vabzdžių pagalbos nebūtų lemta gegužraibė pražysti kitą vasarą. Jau daug metų ji draugauja su kamantinėmis, iš vasaros į vasarą ateina, raibais žiedais žolių karalijoje nušvinta.

Gegužraibė nepaprasta gėlė — ji mūsų šiaurės kraštų orchidėja. Tiesa, ji kur kas kukliau atrodo už savo ryškiaspalves, nuostabių formų, puošnias giminaites — tro-pikų orchidejas, bet atidžiau įsižiūrėję į gegužraibės žiedus, įsitikinsime, kad ji ver-

ta tos giminystės. Gegužraibė apyretis augalas, tad saugokime, nesunkime jos. Tegutoms „gegužės ašarėlėmis“ visi gėrisi, jų žiedų reikia žaliems kloniams, vasaros pasakai.

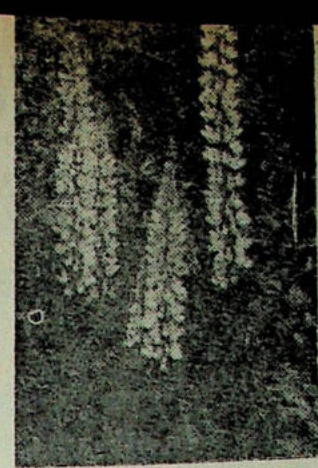
SAULASARĖ

Raisto pakraštyje sirpsta, mėlynuoja vaivoriai. Snara nuo aktyvų atsitraukusios viksvos, svaigiai kvepia gailiai. Čia kartais galima aptikti ir neįprastą augalą — saulasarę. Išsiskynusi drėgname, durpingame dirvožemyje, prie žemės prigludusi ilgakočių, apskritų lapų skrotele ji pražysta smulkičiais žiedais, tik kelias valandas jais baltuoja, dažniausiai pati ir apsidulkina, juk per tokį trumpą laiką nežinia ar atskries vėjas, nesitiki ji ir vabzdžių malonės. Matyt, jaučiasi jiems prasi-kaltusi...

Mazi, apvalūs saulasarės lapai apaugę ilgokais, rausvais plaukeliais, kurie tskkia skaidrų, lipnų skystį. Pakimba ant jų plaukelių tarytum rasa, žvilga per visą dieną lyg saulė užmiršo ja nurinkti. Skrenda pro šalį kokia nors muselė, zykeklis uodas ir parūpsta spindinčiu lašeliu, ta saulės ašarėlė troškulį numalšinti, atsigalvinti. Nutupia ant tviskančio, plaukuoto saulasarės lapo, prisiliečia prie lašelio ir... jau sveikas dingęs. Priviliojusi žvilgančiais lašeliais į savo žabangas vabzdį, saulasarė apkabina jį lipniais plaukeliais, lapas įdumba, susiriečia, apgnaužia zykančią, negalinčią ištrukti auką, ima ją virškinti. Po poros dienų lapas palengva atsitiesia, vėjas nupučia vabzdžio liekanas, ir vėl lyg niekur nieko blizga tviska tyromis ašarėlėmis, laukia kito uodo, musės. Gal atžvimbis, susiviliolis... Užuo draugavusi su vamzdžiais, kaip dauguma kitų augalų, saulasarė elgiasi priešingai — juos gauda, medžioja per visą vasarą. Kodėl ji tokia klastūnė, grobuonies vardą užsitarnavusi?

Sunku jai pelkęs dirvožemy gyvuoti, trūksta azoto, kitų medžiagų. Tad iš-tirpdžiusi vabzdžius savo lipniais skystyje tų būtinų medžiagų prasimano, šitaip už savo būvį kovoja. Niekas nesmerkia saulasarės už tai, kad ji vieną kitą uodą, muselę nučiumpa. Žmonės jai net tokį poetišką vardą parinko.

Sumažėjo pelkių, raistų plotai, rečiau beaplinkama ir saulasarė. Reikia saugoti ir globoti šį įdomų augalą. Tegu kas vasarą jis spindi sau-

lės ašaromis tarp raisto kilmų, prie gervų takų.

DVILAPĖ BLANDIS

Už medžių viršūnių, už stotinių pušų grimzta, leidžiasi saulė, meta savo spindulius ant kamienų, auksina šakas. Ilgai žiūroja, ruseina saulėlydžio gaisai, kol mišką permelkia tamsa, laukymės nugula vasaros nakties šešėliai.

Tada, tenai, kur žydi dvilapė blandis, baltoji nakties gražuolė, pasklinda nuostabus, nenusakomas kvapas. Ir, rodos, jis srovėna iš siddabriško mėnesienos spindesio, iš slėpiningos ūksmės, iš miško alsavimo, prasisunkia pro sodrią vasaros žalumą, pro tamsioje boluojančią beržynų šviesą. Miško laukymė sklidina paslaptingo, jaudinančio blandies kvapą.

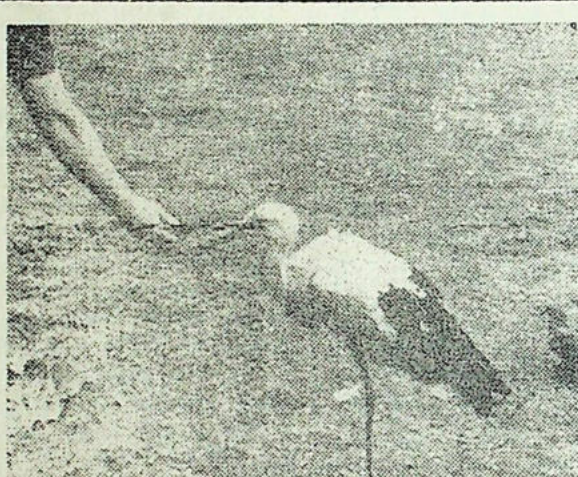
Tarp dviejų pailgų pamatinių lapų užsibaigia viršūnė, kečėn susitelkusiais žiedais, kurie turi po ilgą nužalsvėjusį pentiną. Tik naktiniai drugiai savo ilgais straubleliais gal pasiekti tamentine susikaupusį nektarą. Sukasi, plazda virš kvapių žiedų iš nakties tamsos išnirę drugiai. Su jais blandis kelia savo vestuves, pasidabinusi baltais nuotakos drabužiais, išsikvėpinusi svaigiu kvapu. Giedrią dieną, saulės šviesoje blandis drovisi taip kvepėti...

Be to dieną, kai blandis prislopina savo kvapą, jį vis tiek atkreipia dėmesį žiedų forma, jų baltumas. Tie žiedai privers stabtelėti, jais gėrėtis, gal net pažadins svajonę...

Tarsi nujausdama, kad gali atsirasti besikėsinančių į jos grožį ir kvapą, blandis slapkankia miškuose, auga pavieniui, vengia žmonių rodytis. O dabar šį augalą saugo ir gamtos apsaugos įstatymas.

Pro vasaros naktį boluoja, kvepia gražuolė blandis.

R. Vygandas

Susipažinkim.

Vyt. Bagdono nuotr.

JADVYGAI CEMASKIENEI

Reiškiamame nuoširdžiai užuojautą, mirus tėveliui. Anykščių centrinės ligoninės infekcinio skyriaus darbuotojai

Gilaus liūdesio valandą, mirus mylimam tėveliui, reiškiamame nuoširdžiai užuojautą **RIMANTUI PLETAI**.

Dėstytojas, instruktoriai ir kursantai

Tragiškai mirus **ANTANUI PLETAI**, nuoširdžiai užjaučiame jo šeimą ir artimuosius. Anykščių raj. gamybinio susivienijimo darbuotojų kolektyvas

JUOZUI PLETAI

Nepagudžiama liūdesio valandą, staiga mirus mylimam broliui, reiškiamame nuoširdžiai užuojautą žodžius.

Salteniai, Kazlovai, O. Andrikonienė, Labanovai, P. Jakniūnas, I. ir V. Juškos

JANINAI PLETIENEI

ir vaikams
Gilaus liūdesio valandą, tragiškai mirus mylimam vyrui ir tėveliui, nuoširdžiai užuojautą reiškia

Anykščių Informacinės skaičiavimo stoties darbuotojų kolektyvas.

Redaktorius pavaduotojas K. KAIRIOKSTIS

VLADUI KARVELIUI

Gilaus liūdesio valandą, mirus mylimam tėveliui, nuoširdžiai užuojautą reiškia

Anykščių miesto J. Biliūno gatvės namo Nr. 6 II laiptinės gyventojai.

JULEI ZVIRBLIENEI

Tegu nuoširdūs užuojautos žodžiai paguodžia Jus liūdesio valandą, mirus mylimam broliui **VYTAUTUI**.

„Nevėžio“ kolūkio „Užnėžio“ fermos darbuotojai

PRANEI ir BALIUI LAPINSKAMS

Reiškiamame nuoširdžiai užuojautą, tragiškai mirus sūnui **DONATUI**. Svėdasų kolūkio valdyba ir pirminė partinė organizacija

Tragiškai

Reiškiamame nuoširdžiai padėką Rajkoopsąjungos valdybos, Prekybos bazės ir kitų rajono prekybos organizacijų, „Anykščių vyno“ susivienijimo darbuotojams, gimlinėms, kaimynams, visiems, kurie užjautė ir padėjo mums sunkią valandą, laidojant vyrą ir tėvėlį **Vladą Gindrėną**.

Gindrėnų šeima

LEONORAI ir MYKOLUI SESKAMS

Tragiškai mirus mylimam sūneliui **ROBERTUI**, gilaus liūdesio valandą reiškiamame nuoširdžiai užuojautą.

Jakiškių tarybinio ūkio Medžiokių fermos darbuotojai ir A. Seškinė

67262 Anykščiai, Sagalovo 29. Telefonai: redaktorius 5-14-74, red. pavaduotojo 5-18-46, skelbimų skyriaus ir ats. sekretoriaus 5-12-58, laiškų ir žemės ūkio skyrių 5-14-83

«Коллективные дарбас» («Коллективный труд») — орган Аникийского районного комитета КП Литвы и Аникийского районного Совета народных депутатов (на литовском языке)

Rinko Panevėžio spaustuvs Anykščių skyrius, Pergalės 35, spaudė Ukmergės spaustuvs, J. Janonio 31. Spausdinama rotacine mašina. Indeksas 67352. Išleista antradieniais ketvirtadieniais ir šeštadieniais pusės „Pravdos“ formato. Tir. 11.083 Užsak. Nr. 1030